

NARODNI DNEVNIK

Neodvisen političen list.

Izhaja vsak dan zjutraj, izveniši pondeljke.

Mesečna naročnina:

V Ljubljani in po pošti Din 16, inozemstvo Din 25.

Uredništvo: Wolfova ulica št. 1/I. — Telefon 213.

Upravništvo: Marijin trg 8. — Telefon 44.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifu.

Pisnim vprašanjem naj se priloži znamka za odgovor.

Račun pri poštnem čeku, uradu št. 13.633.

O millerandizmu.

Ze zopet en -izem! Za božjo voljo, kdaj bode temu izmivanju v mili slovenščini enkrat konec? — Ne morem si pomagati; izmi so pač mišljenjski stenograme naše tehnične dobe, oni spadajo vanjo, kakor avtomobil, radio in aeroplan. Ta doba si ima povedati čim dalje več, in to na kratko, hitro, takoj. To radi razbremenitve slovniske vesti. Sedaj pa brž in medias.

Alexandre Millerand, ta prvi praktični vodja konstruktivnega socializma, je pričel svoje predsedništvo francoske republike s tem, da je zahteval v svoj priloge revizijo francoske ustave. Ta zahteva je vzbudila dosti šuma, bolj pod nego nad zemljo. Kajti, da je ustava kot provizorična menjana in z 1 glasom večine sklenjena ustava iz l. 1878 revizije potrebna, o tem so si Francozi do malih izjem edini. Toda Millerand je zahteval revizijo v nekem zmislu, ki se franc. levičarjem prav nič ne prilaga, hotel je znatno ojačenje, pomnožitev predsedniških prerogativ, več avtoritete, večje polje za administrativno inicijativo, toraj stvari, ki se ne skladajo popolnoma z neodvisnostjo legislative od administrativne (t. j. v teoriji), ki so od nekoli opreki z republikanskimi načeli svobode ter enakosti.

Po besedilu franc. ustave ima predsednik sicer precejšnje prerogative, takšne, da bi mogel z njih uporabo vršiti velik vpliv na zakonodajo in celo francosko politiko. Da je pa postalo predsedniško mesto nekakšno sicer sijajna, toda politično malovplivna sinekura, začasn političen grob, slično kakor podpredsedništvo v Ameriških Združenih državah (t. j. ako slučajno prezident ne umre kakor Harding), to so zakrivil Millerandovi predniki, od Grévy-ja počenši do dobričine Fallières-a. Ti se svojih prerogativ niso posluževali, vsiljivali precedensov ter presludicov polno 50 letno prakso ter na ta način napravili iz slučajne vsakokratne parlamentarne večine absolutnega vladarja dežele. Radi tega ni več skoraj nikakršnega regulativnega činitelja v državnem ustroju, kar vpliva škodljivo predvsem na kontinuiteto v zunanji politiki, od katere je danes bolj nego kdaj poprej odvisna tudi notranja. V dobi, ko se med čisto političnimi in čistopravnimi organizacijami ter smerni pojavljajo čim dalje večji načelni spori in je iz gospodarskih ozirov včasih nujno ukreniti brez odloga potrebne korake, manjka oblast, ki bi mogla s svojo zakonito določeno avtoriteto in pravico pravočasno poseči v razvoj dogodkov ter na ta način omiliti škode, ki nastajajo iz dolgovnega parlamentarnega obrata. Last not least zahteva to današnja zakonodaja, tudi vsled tega, ker je prepolna partijskih interesov.

Iz teh in sorodnih ozirov se Millerand kot prezident ni omejeval na reprezentacijo, narobe, bil je živi inspirator, iniciator in vodja nacionalnega bloka. Ni delal nepotrebnega hrupa, njegovo delo pa je bilo čutiti povsod. To so mu zelo zamerile one levičarske stranke, ki svoje idejne potrebe zadovoljujejo še s predvojnimi rezervami, čeprav gre in bo pod pritiskom položaja njih praktično delo šlo vstric s prakso dne 11. maja detronizirane bivše večine. Poleg vprašanja o razmerju socializmov k Herriotovi vladi, je od radikalov in radikalnih socializmov zahtevani odstop Millerandov trenutno najspornejša stvar. Naj bo izid kampanje proti prezidentu že kakoršen koli, za nas je važna le ugotovitev, da je pravni in dejanski položaj drugega zakonodajnega činitelja v parlamentarnih demokracijah (predsednikov, kraljev) postal predmet zanimivih debat in cilj političnih bojev. Millerandizem se je vplel v vrsto splošno evropskih problemov notranje politike, ne le francoske. Ustave govorijo svoj jezik, praksa in običaj pa tudi svojega, v mnogočemu čisto drugega. Danes imamo demokratične prezidente, ki vrše dejanski absolutnejšo oblast nego Viljem II., ministrske predsednike z dejansko diktaturo sredi klasične parlamentarne svobode, in imamo ustave, ki zaslužnim praviim kraljem, ne nudijo niti minimum onega vpliva, ki ga glasno zahtevajo nerazveseljene razmere.

Posvetovanja vlade.

Izmenjava velikih županov v ljubljanski, mariborski in zagrebški oblasti.

Beograd, 4. junija. (B) Danes se je vršila konferenca vlade, ki se je bavila s tekočimi vprašanji. Po konferenci sta se v ministrstvu za prosveto dolgo posvetovala prosvetni minister Pribičević in notranji minister dr. Srškić. Govorilo se je izključno o postavitvi velikih županov v Sloveniji. Ko so ministri odhajali od Pribičevića, je minister dr. Srškić izjavil vašemu dopisniku izrecno, da je to vprašanje likvidirano in sicer tako, da bodo postavljeni za velike župane v ljubljanski oblasti dr. Baltić, v mariborski oblasti dr. Pirkmayer in v zagrebški oblasti pa dr. Zuccon.

Beograd, 4. junija. (B) Po tej konferenci je imela vlada sejo ministrskega sveta. Na seji je bilo sklenjeno, da odide zunanji minister dr. Ninčić na

Bled poročat kralju o zunanjem položaju. Sklenjeno je bilo dalje, da notranji minister dr. Srškić predloži referat o notranji situaciji in ukaze o imenovanju velikih županov. Dr. Ninčić in dr. Srškić sta nocoj ob 8. uri odpotovala v Ljubljano, ožir. na Bled. Dr. Srškić je predložil tudi ukaze o upokojitvi treh sedanjih velikih županov v ljubljanski, mariborski in zagrebški oblasti in o postavitvi novih velikih županov. Po odločbi obeh ministrov se je seja nadaljevala. Prečitano je bilo brzojavno poročilo državnega podtajnika v notranjem ministrstvu Wilderja, ki je danes popoldne dospel v Ljubljano. Po mnenju Wilderja je trboveljskih dogodkov kriva Orjuna. Radikali so še vedno prepričani, da so Orjunaši provocirali delavstvo.

Delovanje nacionalnega bloka.

Beograd, 4. junija. (B) Po važnih dogodkih se politična situacija v Beogradu sistematično pomirja. Nastali so popolnoma mirni dnevi. Pričakuje se poseben proglaš. V vladi pripravljajo akcijo v državi proti opozicijskemu bloku in pa sistematično izvedbo državotvorne politike.

Beograd, 4. junija. (B) Po 8. juniju se bo po sklepu glavnega odbora radikalne stranke in glavnega odbora samostojne demokratske stranke začela akcija nacionalnega bloka med narodom. Velika zborovanja se bodo naj-

preje vršila v Beogradu, in sicer radikalni v »Parizu«, zbor samostojnih demokratov pa v hotelu Kazini. Na teli zborovanjih bosta govorila Pašić in Pribičević. Po teli zborovanjih se bo vršilo veliko število zborovanj v vsej državi, posebno v političnih centrih. V nasprotju z opozicijskim blokom bo nacionalni blok pozdravil kralja in se mu zahvalil, da je kriza rešena v korist nacionalnemu bloku; izrazila bo tudi željo, naj se narodna skupščina ne skliče prej kot 20. oktobra.

Vstaja v Albaniji se širi.

Vstaši so proglasili novega predsednika republike. — Tirana je ogrožena. — Razpust konstituante.

Beograd, 4. junija. (B) Naše ministrstvo za notranje zadeve je danes popoldne dobilo brzojavko, da vstaja zavzema vedno večji obseg. V meščanski vojni je prišlo do splošnega krvavega obračuna med obema frontama nacionalnega in opozicijskega bloka. Iz Prizrena javljajo, da je Redžeb Šaja po osvojitvi Skadru tam postavil svojo prefekturo in druga oblastva. Vstaši so Redžeba proglasili za predsednika albanske republike. Vstašem je dalje uspelo, da so po kratki a krvavi borbi zavzeli mesto Leš. Vladne čete so se umaknile v smeri proti sv. Ivani Medunskemu, Bajram Cur in Hasan beg Prištinač sta v Skadru formirala svoje oddelke in ojačila vstaško vojsko. Tiranska vlada je po padcu Skadru takoj proglasila obsedno stanje. V Elbasanu je koncentracijski tabor za vladne čete, ki se pripravljajo, da od tam navalajo na nasprotnika. Vlada je danes začasno razpustila ustavotvorno skupščino. Izvršene so bile tudi manjše izpremembe v vladi. Včeraj so dospel iz Rima senzacionalne vesti, da so vstaški oddelki zavzeli Tirano. Take vesti naše zunanje ministrstvo ni dobilo. Iz Skadru dalje javljajo, da je v Beratu izbruhnila vstaja. Vsa garnizija se je pobunila in nastopila proti vladi. Redžeb Šaja je poslal v Tirano svoje odposlance z ultimatom, da vlada poda ostavko. Če se to ne zgodi, bodo vsi poklani. V mestu

Korici je imel nacionalni blok seje, da reši vprašanje obstanka Albanije.

Tirana, 4. junija. (Z) Vlada je davi proglasila nad vso Albanijo obsedno stanje in je odredila mobilizacijo nekaterih letnikov. Njene čete se zbirajo v okolici Elbasana. Včeraj je bila konstituanta razpuščena. Opozicija dobiva po deželi vedno bolj premoč. Položaj postaja vedno bolj kompliciran. Vlada se nahaja v stiski, ker ni izključeno, da zasedejo vstaši v par dneh vso Albanijo. Po poročilih iz Aten koraka Vrieni s svojimi četami proti Skadru, z druge strani pa operirajo uporniki proti Tirani, ki so jo že deloma obkolili.

DEMANTI ROMUNSKEGA POSLANIŠTVA.

Beograd, 4. junija. (Z) Romunsko poslanstvo demantira vse vesti, ki govorijo, da so izbruhili v Romuniji nemiri. Te lažnjive vesti so se spravile v svet z gotovo tendenco in so popolnoma neosnovane. V državi vlada povsod red in mir.

IZVOLITEV PREDSEDNIKA FRANCOSKE ZBORNICE.

Pariz, 4. junija. Zbornica je izvolila danes za svojega predsednika poslanca Painleveja z 296 glasovi. Na Maginota je odpadlo 209 glasov. Komunisti so glasovali za Martyja.

V urejenih razmerah, kakor z relativno veljavnostjo že lahko nazovemo naše sedanje, je izbira političnega orožja bolj stvar političnega okusa in pa pravilnega dojemanja trenutne situacije. Črn omen je, da je mavrična opozicija ravno tu tako mojstrsko odredila. Ona ne privoščiti državi niti oni minimum garancij za njen trajni obstoj, ki se dolgo ne dosega onih, ki hočejo naprednejši narodi baš še pomnožiti. Ker ji težavni položaj države ne more biti neznan, takšno njeno počenje ni mogoče več imenovati politiko, kvečjemu se zmerjalogiko.

I Jugosloveni doživljamo sedaj svoj millerandizem, le da je to narobe - millerandizem, kakor je narobe še marsikaj drugega v našem javnem življenju.

rgn.

Ali si član Jugoslovenske Matice?

Hrup v italijanskem parlamentu.

Dr. Besednjak o fašistovskih nasiljih. — Nefajšiti proti Mussolinijevemu prestolnemu govoru.

Rim, 4. junija. (Stefani) Po formalnostih in verificiranju še nekaterih mandatorov je zbornica popoldne nadaljevala debato o prestolnem govoru.

Demokratski socialist, bivši minister Di Cesarj je v svojem govoru omenil, da je iz vsebine kronskega govora razvidno, da ga je sestavil Mussolini, ker ne vsebuje nikakega programa, ampak samo hvali Mussolinijevo vlado.

Za njim je povzel besedo slovenski poslanec dr. Engelbert Besednjak. Rekel je, da so večini italijanskega naroda neznana vprašanja in potrebe slovenskega prebivalstva v Italiji. Govornik je prepričan, da ima novo fašistovsko gibanje v Italiji resno podlago v gospodarskih potrebah in socialnem razvoju države. Italija se danes nahaja pred novimi važnimi političnimi problemi, t. j. da mora upravljati manjšine drugih plemen v Julijski Krajini in Poadižju. Dr. Besednjak je pripravljen sodelovati z vlado, ako bo njena politika stremela za tem, da pridobi zase Slovence in Hr-

vate in napravi iz njih dobre italijanske državljane. Končno je omenil govornik, da so krajevna oblastva za časa volitev prekoračila vse Mussolinijeve ukrepe, tako da je prišlo med volitvami do hudih nasilstev, ki so zahtevala tudi žrtve. (Ministrski predsednik Mussolini je omenil pri tem, da so tudi Slovanci umorili dosti fašistov.)

Govorilo je potem več fašistov, ki so seveda poviševali delo Mussolinijeve vlade. Republikanec Facchinetti je izjavil, da bo njegova skupina glasovala proti prestolnemu govoru. Med govorom Facchinettija, ki je napadal metode fašizma, je nastal v dvorani ponovno hrup. Fašisti so govornika večkrat prekinili in je posegel vmes tudi sam Mussolini. V imenu ljudske stranke je govoril Gronchi, ki je tudi napadal fašizem in izjavil, da bo njegova stranka glasovala proti. Sardinec Lussu je izjavil, da bodo tudi Sardinci, dosledni svoji taktiki, glasovali proti kronskemu govoru.

Ekspoze drž. kancelarja dr. Marxa.

Stališče nove nemške vlade glede reparacij. — Nemčija zahteva izpraznitve zasedenega ozemlja.

Berlin, 4. junija. (K) Na današnji popoldanski seji državnega zbora se je predstavila nova vlada. Državni kancelar dr. Marx je imel pri tem govor, v katerem je najprej razpravljal o težkočah pri sestavi kabineta, ki ima svoj najgloblji izvor v hudem zunanje-političnem položaju. Omenjal je brezuspešne napore Nemčije, da bi prišla do pravega mira. Potem je dr. Marx nadaljeval: Prevladujoče vprašanje velike mednarodne politike je stališče napram poročilu zvedencev. Po prepričanju državne vlade je to za Nemčijo življenjsko vprašanje. Vlada hoče nadaljevati razprave o izvedbi zvedeniškega poročila, vendar pa bi uveljavila potrebne zakonske načrte šele tedaj, ko se nedvomno ugotovi, da sprejema poročilo tudi nasprotna stranka kot nedeljivo in neizpremenjeno celoto in ko bo podana gotovost, da bo nasprotna stranka storila vse korake, ki jih predvideva zvedeniško poročilo glede obnove nemške plačilne zmoglosti. Kancelar je potem naglašal obnovo finančne, gospodarske in uprav-

no-pravne celote Nemčije, brez katere ne more država zadostiti plačilom, ki jih zahtevajo od Nemčije. Vlada hoče tudi izgnanim in ujetim Nemcem vrniti svobodo in domovino. Ako tako sprejmejo in izvedejo poročilo zvedencev kot celoto vse udeležene države v duhu pravičnega sporazuma, bo mogla Nemčija zopet priti do znoslive podlage za razprave s svojimi reparacijskimi upniki. Pravilna posledica in neobhodno potrebno je, da stopi potem v starih zasedenih pokrajinah zopet porinski dogovor in veljavo in da se izprazni ozemlje, ki je zasedeno preko določb versailske mirovne pogodbe. Za to se bo zavzela vlada z vso odločnostjo. Vsa notranje-politična vprašanja morajo zaenkrat stopiti v ozadje pred temi problemi, ki so za enotnost države in za nemško gospodarstvo enako pomembni. Državni kancelar je sklenil svoj govor z nujnim priporočilom, naj državni zbor ne moti zboljšanja, ki se je zadnje mesece jelo polagoma kazati.

Opozicijski blok ne priznava vlade.

Beograd, 4. junija. (Z) Opozicijski blok je sklenil, da ne prizna nobene čine vlade, ki ga je storila po 27. maju. Blok bo tudi zahteval, da se revidirajo vsi odloki kabineta.

Ojačenje angleškega brodovja v Rdečem morju.

London, 4. junija. (Wolff) Kakor naznanja zunanje ministrstvo, je sklenila angleška vlada ojačiti svoje brodovje v Rdečem morju s tem, da odpošlje tjakaj divizijo hitrih torpednih lovcev.

Zenska volilna pravica v Angliji.

London, 4. junija. (Wolff) Stalni odbor poslanske zbornice je sprejel z 38 proti 11 glasovom predlog poslanca delavske stranke Adamsona, naj se dovoli ženskam od 21. leta dalje volilna pravica.

FRANCOSKI DESNIČARSKI SOCIJALISTI IN SESTAVA VLADE.

Pariz, 4. junija. (Wolff) Desničarska socijalistična stranka je sklenila, da dovoli svojim poslancem, da sprejmejo portfelje v levičarski vladi.

VREMENSKO POROČILO.

Dunaj, 4. junija. Vremenska napoved za 5. t. m.: Deloma oblačno, hladno. Južno od Alp deževno vreme, nekoliko ne-actvo.

Borzna poročila.

Beograd, 4. junija. Devize. Dunaj 0.1172—0.1174, Bukarešta 34.50—35.50, Zeneva 1467—1470, Milan 362—362.50, New York 83.25—83.50, Pariz 424—425, Praga 244.40—244.75, Sofija 58.50—60, — Valute. Bolgarski lev 58.50—60, romunski lei 35—36, francoski franki (srednji tečaj) 442.50.

Zagreb, 4. junija. Devize. Dunaj 0.1162—0.1182, Italija, izplačilo 360—363, London, izplačilo 358.50—361.50, New York, ček 82.80—83.80, Pariz 430.50—435.50, Praga 242.375—245.375, Svica 1464—1467, — Valute. Dolarji 81.75—82.75, avstrijske krone 0.1165—0, češkoslovaške krone 239.50—242.50, francoski franki 420—425, lire 356.50—359.50.

Trst, 4. junija. Devize. Zagreb 27.70—27.90, Francija 117.50—118, London 99.30—99.45, Svica 403—406, New York 22.95—23.05, Praga 67—67.50, Dunaj 0.03175—0.03275, — Valute. Dinarji 27.75—28, avstrijske krone 0.03175—0.03275, dolarji 22.85—23, funti 99—99.30.

Curih, 4. junija. Beograd 6.90, New York 569, London 24.48, Pariz 29.30, Milan 24.80, Praga 16.60, Budimpešta 0.0065, Bukarešta 2.475, Sofija 4.05, Dunaj 0.0079875.

Dunaj, 4. junija. Devize. Beograd 855—859, Berlin 16.85—17.15, Budimpešta 0.76—0.82, Bukarešta 304—306, London 307.00—308.00, Milan 3104—3116, New York 70.935—71.185, Pariz 3677—3693, Praga 2079—2089, Sofija 502—506, Curih 12.485—12.535, — Valute. Dinarji 851—857, dolarji 70.460—70.860, bolgarski lev 488—496, nemške mark 16.30—16.70, funti 305.200—306.800, francoski franki 3650—3680, lire 3100—3120, romunski lei 298—302, švicarski franki 12.360—12.440, češkoslovaške krone 2062—2078, madžarske krone 0.72—0.78.

Praga, 4. junija. Beograd 41.85, Dunaj 4.79, Berlin 8.2425, Rim 152.125, avstrijske krone 4.79, lire 152.25, Budimpešta 3.75, Pariz 180, London 146.80, New York 34, Curih 601.50.

Berlin, 4. junija. Beograd 5.04, Dunaj 5.89, Milan 18.175, Praga 12.45, Pariz 21.55, London 18.08, New York 4.19, Curih 73.87.

Dopisi.

Slovenigradec. Pri nas imamo že zdavnaj ustanovljeno kmetijsko podružnico, kateri pa že dolga leta načeljuje Nemeč, ki sovraži vse, kar je slovenskega. Gotovo bo kdo rekel: »Kaj takega ni mogoče po 6. letu osvobodjenja.« In vendar je mogoče. Največ zaslug za trdno pozicijo zloglasnega Nemeča imajo župniki iz Staroga trga, Smartnega in Slovenigradca, ki so pristali na njegovo izvolitev. — Če se peljemo po cesti od Kolmeja proti mestu ali iz mesta proti Podgorju ali kolodvoru se nehoti spomniti na zanemarjanje dolžnosti okrajnega zastopnika katerega tudi vodi po zaslugi naštetih župnikov Nemeč G. Česte so skrajno zanemarjene. Izgovor, da ni denarja, ne obvelja. Saj tudi drugje nimajo denarja in so vendarle ceste veliko boljše. Nemeč se pač ne briga za naše ceste. Veliko bolj mu rojijo po glavi bližajoče se volitve, pri katerih nastopi nemčurstvo z lažljivo »gospodarsko« listjo. Pričakujemo, da ne bo nobenega zaslepljenega Slovence, ki bo kandidiral na »gospodarski« listi.

30

Nadaljni razgovor je prerušil Tarzan. Ko je videl, da mu moža nočeta slediti, se je vrnil nazaj k njima. Pomagal jima je še enkrat, ker se pa nista genila, je izgubil potrpljenje. Prijel je prestrašenega mr. Philandra za ramo, in predno se je ta zavedel, kaj se godi, mu je opijčil človek že ovil konec vrvi krog vratu. »Oho, mr. Philander,« je dejal profesor »kako morete dopustiti, da se tako ponižujete ravna z vami.« Komaj je končal stavek, je imel tudi že sam vrv navezano okrog vratu. Potem se je Tarzan odpravil v smeri proti severu in vodil na vrvi za seboj prestrašenega profesorja in njegovega tajnika. Oba gospoda sta molčala. Bila sta trudna in pot se jima je zdela ure dolga. Ko sta končno dospela na malo višino, sta polnora od veselja ugledala komaj sto metrov pred seboj kočo. Zdal ju je Tarzan izpustil, pokazal na malo zgradbo in izginil v džungli. »Zelo čudno, zelo čudno!« je dejal profesor. »Toda zdaj vidite, mr. Philander, da sem imel kakor vedno prav. Brez vaše trme bi ne doživela toliko ponižujočih, da ne rečem nevarnih slučajev. Prihodnjič poslušajte rajši zrelejši in bolj praktični duh, če boste potrebovali kak nasvet.« Mr. Philander je bil s srečnim izidom tega doživljanja tako zadovoljen, da sploh ni odgovoril. Prijel je prijatelja za roko in hitel h koči. Tam si je cela družba vso noč pripovedovala doživljanje noči in na vznošju se že danilo, ko jih je premagala utrujenost. Predvsem so ugibali o čudnem varuhu, ki so ga našli na tih divji obali. Esmeralda je bila prepričana, da ni nihče drugi, kakor angel Gospodov. Toda Clayton se je smejal: »Če bi ga videli, Esmeralda, kako je požiral surovo meso, bi bili drugih misli.« »Ne vem,« je odvrnila Esmeralda. »Če je jedel

Šošani. Dne 8. in 9. junija bo pri nas zlet Jugoslovanske gasilske zveze. Predpriprave so v polnem teku. Posebno veselilni odsek zelo priko deluje. In nerazumljivega razloga je za zagrešil veselilni odsek neodpustljiv nacionalni greh. Za veselico ni naročil vina pri slovenskem vinogradniku ali slovenskem vinskem trgovcu, ampak pri nacionalno zagrejeni nemški mariborski trgovki Pügel-Rossmann in Voller. Pripomniti je, da je Pügel-Rossmann in Voller vodja gasilnega društva v Mariboru, ki na vse pritege zagovarja nemštvo v Mariboru. Govore, da je Voller daroval za prireditve sod vina in je zato dobila njegova trgovka dobavo vina. Vprašati pa moramo, ali se je pa tudi vprašalo kakšnega slovenskega trgovca, če ne bi bil mogoče pripravljen darovati dva soda vina. Mozirje. V nedeljo dne 11. maja se je vršil tukaj prvi sadijski shod. Shod je otvoril prireditelj g. R. Pevec, ki je v vznešenih besedah pozdravil vse številne navzoče ter povdajal neizmerno važnost smotrenega dela za prosep sadijstva. Kot prvi se je oglašil k besedi naš sadijski starosta g. Praprotnik. Z nepopisnim navdu-

šenjem je ljudstvo pozdravilo svojega učitelja, ki poleg g. Peveca nosi največje zasluge za prosep slovenskega sadijstva. Govorili so nadalje g. sadijski nadzornik Gorican, g. Skulj iz Ljubljane kot zastopnik sadijskega in vrtnarskega društva, Dolinšek, Cesar, Stručelj, Kralj in drugi. Brez dvoma je, da so si navzoči njih besede ohranili in da bodo v prosep slov. sadijstva storili kar je mogoče. Le nekateri tukajšnji veljaki se shoda niso udeležili in pokazali s tem, da jim je blaginja ljudstva bore malo mar. G. prireditelju Pevecu, g. Praprotniku in drugim mozijskim sadijstvom, ki so sadijstvo v tem kraju povzdignili tako visoko, ohranili bodo slovenski sadijari trajno hvaležnost. Kočevje. V soboto, dne 31. maja t. l. se je proti večeru v spremstvu vseuč. prof. Prijatelja in dr. Sajovica pojavil nenadoma v Kočevju znani prijatelj zatiranih in malih narodov pisatelj Hermann Wendel z gospo soprogo. Kočevski Slovenci so s scodelovanjem dr. Sajovica in tvrdke A. Kajfež aranžirali lep družabni večer, kjer so gostja pozdravili s primernimi napitnicami dr. Sajovica, srečki načelnik svetnik dr. Lo-

ger, notar dr. Maurer in šolski vodja Bertan. Gospod Wendel se je zahvalil tudi v gladki srbo-hrvaščini. Stopil je tudi v dotiki z nemško manjšino pod vodstvom dr. Arka in dr. Röhla, kjer se je deloma sam, deloma v spremstvu dr. Sajovica pomudil nad dve uri. Informiral se je vsestransko o šolstvu, oblasti, strankarskem in narodnostnem razmerju ter o težnjah prebivalstva in njegovih gospodarskih ciljih. Drugega dne se je kot gost tvrdke A. Kajfež odpravil v spremstvu dr. Sajovica, ki ga je vsestransko informiral, na postajo Delnice, odkoder je odšel na Sušak. Kočevje z okolico, prostodušnost, s katero ga je sprejelo prebivalstvo kot svetovnoznane pisatelja, ter lepo razmerje, ki vlada med obema narodnostima, je na uglednega gosta napravilo očitno jako prijeten vtis. Slovenci so ga povabili, da naj jih naskoro zopet obišče. Ribnica. Na vnebohod popoldne je priredilo »Glasbeno društvo Kočevje« v tukajšnjem hotelu Arko jako lepo uspel koncert ob zelo močni udeležbi prebivalstva. To je letos že drugi koncert tega društva pri nas. Napredek od zadnjice je očividni.

Ako so nas zadnjič zadovoljili, so nas Kočevci to pot naravnost očarali. Vidi se, da je pevovodja Mirok Trost na svojem mestu. Zbor šteje nad 30 pevcev in pevk brez razlike stanu in poklica. Ploskanja in klincev navdušenja pri nekaterih točkah kar ni bilo konca, posebno kadar je nastopil Jur. Vujčić, solist Trost ali pa gospa dr. Rajhova ob preciznem spremljanju gospe dr. Luzarjeve. Po koncertu se je razvila neprisiljena zabava.

Kar Vi hočete

to je Elizafluid. To pravo domače sredstvo, katero prežene Vaše bolečine. Poizkusna pošiljka Din 28.—. Lekarnar Eug. Feller, Stubica, Donja Elzatr 357, Hrvatska.

Lastnik:

Konzorcij »Narodnega Dnevnika«. Glavni in odgovorni urednik: Železnikar Aleksander. Tiska »Zvezna tiskarna« v Ljubljani.

surovo meso, ga gotovo ni mogel skuhati. Najbrže mu je bog v naglici pozabil dati žveplenke s seboj. »V njegovem glasu ni bilo nič nebeškega,« je pripomnil Jane Porter in se nehoti stresla, ko se je spomnila, kako strašno je Tarzan zarjul, ko je premagal levinjo.

»Istotako ne odgovarja pojmom o dostojanstvu nebeških poslancev,« je dejal profesor Porter, »da naveže ta gospod dva spoštovanima učenjakoma vrv na vrat, in ju vodi skozi džunglo kakor dve kravi.«

Pogreb.

Zjutraj si je družba pripravila južino, ker ni že od prejšnjega jutra imel nihče ničesar v ustih.

Uporniki ladje »Arrov« so prenesli z ladje majhno zalogo suhega mesa, konzerv, moke, čaja, kave in prepečenca za pet oseb, ki so jih izkrcali na pusti obali. Zaloge so se zdaj s slastjo lotili, da uteše glad.

Potem je bilo potrebno odstraniti ostanke tragedije, ki se je pred davnim časom tu odigrala, da napravijo iz koče zopet udobno bivališče.

Profesor Porter in mr. Philander sta bila vsa zaverovana v preiskovanje okostij. Ugotovila sta, da sta obe večji okostiji moško in žensko neke višje bele rase.

Na malo okostje se nista toliko ozirala, ker je pač ležalo v zibelki in zato nista dvomila, da je bil to otrok nesrečnih zakoncev.

Ko so že spravljali moško okostje iz koče, je opazil Clayton masiven prstan, ki je gotovo krasil prst, ker je ležala še tenka kost v njem.

Clayton je prstan pozorno ogledal in naenkrat presenečen vzkliznil; na prstanu je bil grb hiše Greystoke.

Istčasno je našla Jane Porter knjige v omari in na njih podpis: John Clayton, London. V eni knjigi je bilo le ime Greystoke.

»Mr. Clayton, kaj pomeni to? V teh knjigah so imena vaše rodbine?«

»In tu,« je on odvrnil tesno, »je veliki prstan hiše Greystoke, ki so ga pogrešali, odkar je izginil moj stric Jon Clayton, prejšnji lord Greystoke; takrat so sumili, da je utonil v morju.«

»Toda,« je zaklicala deklica, »kako razlagate, da so zašle te stvari v to afriško puščino?«

»Le na ta način, mis Porter, da pokojni lord Greystoke ni utonil. Umrl je tu v tej koči in ti ostanke so vse, kar je ostalo po njem.«

»Potem je morala biti to lady Greystoke,« je dejala Jane Porter in pokazala na kup kosti v postelji.

»Lepa lady Alice,« je pripomnil Clayton. »O njenih čednostih in lepoti so mi moji starši večkrat pravili. Uboga, nesrečna lady,« je mrmral žalostno. Slovesno so prenesli ostanke iz koče in izkopali poleg nje grob.

Ko je mr. Philander polagal nežne otroške kosti v kos jadra, je skrbno motril lobanjo.

Potem je poklical profesorja Porterja in obadva sta se precej časa tiho menila.

»Zelo čudno! Zelo čudno!« je dejal profesor Porter.

»Mr. Claytonu morava naznaniti najino odkritje,« je dejal mr. Philander.

»Ah, pustite mrtve v miru!« je odgovoril profesor Porter.

Tako so pokopali kosti lorda in lady Greystoke in med nje so položili koščice kalinega otroka.

Stari, belolasi gospod je molil pogrebne molitve, dočim so ostali štirje spremljevalci gologlavi stali okrog groba.

Z dreves pa je opazoval to svečanost Tarzan; toda najbolj je občudoval lepi obraz in mično postavo Jane Porter.

V njegovih divjih prsih so vstajala nova čustva, ki jih ni razumel. Čutil se je, zakaj se toliko zanima za te ljudi in zakaj se je toliko trudil s temi možmi. Čutil se pa ni, zakaj je odrgal levinjo od nežnega telesa te deklice.

Možje so bili brez dvoma neumni, smešni in strahopetni. Celotna opica Maun je imela več v glavi, kakor oni. Če so bila ta bitja njegovi soplemenjaki, potem je bil njegov ponos na svoj rod res smešen. Toda deklica — to je bilo nekaj drugega. Na tej ni bilo nič nepopolnega. Vedel je, da je ustvarjena zato, da jo kdo čuva in da je on ustvarjen zato, da jo čuva.

Čutil se je, zakaj so izkopali veliko luknjo v zemljo, samo da shranijo vanjo teh par kosti. Saj ne bo nikomur palo v glavo, da bi kradel par suhih kosti. Če bi se jih držalo še meso, bi že razumel, ker se dajo zaloge mesa skriti pred Dango, hijeno in drugimi zvermi džungle le na ta način, da se jih zakopje.

Ko je bil grob zasut, se je mala družba vrnila v kočo. Esmeralda je jokala še zmirom za dvema neznancema, ki sta umrla pred dvajsetimi leti in ki je šele danes čula o njih.

Ko se je pa slučajno ozrla proti zalivu, so se ji solze takoj posušile.

»Glejte, bele možje!« je vzkliznila. »Zapuščajo nas!«

Zares je »Arrov« počasi jadrala iz zaliva na odprto morje.

»Obljubili so nam orožje in strelivo,« je dejal Clayton. »Nehvaležno ljudstvo!«

»To je gotovo Snipesovo delo,« je pripomnila Jane Porter. »King je bil sicer tudi podlež, pa je imel vsaj malo srca. Če bi ga ne ubili, bi gotovo poskrbel, da bi bile naše zaloge zadostne, predno bi nas prepustil usodi.«

Profesor Porter je šel počasi proti džungli, roke pod dolgimi škrici, oči uprte v tla.

Hči je smehljaje zrla za njim in dejala mr. Philanderu:

»Prosim vas, ne pustite ga samega. Zanašam se na vas, da boste pazili nanj.«

Sprejemam dame in gospodične

v praktičen pouk v svrhu priučitja si za lastno rabo samostojno izvrševati vsakovrstne modne klobuke. — S 1. junijem tudi večerni tečaj. Konc. učni tečaj za modno obrt in mod. saloni. Al. Vov. d-Mozetič, Ljubljana, Pred Škofijo 20/1.

Prvorazredni moderni brzopisalni stroj
Stoewer - Record
Vrhunec finomehanike! Zastopstvo:
Lud. Baraga,
Ljubljana, Šelenburgova ul. 6/1.

KOSTA VUKAŠINOVIĆ, Ljubljana
Izbira Trgovina velika!
Samoprodaja izdelkov tovarne »Petovia d. d.« priporoča svojo bogato zalogo čevljev, moških, ženskih, zmernel in dečjih
PALAČA LJUBLJANSKE KREDITNE BANKE

Gamaufovo umetno gnojilo za cvetice
je izborno učinkovito sredstvo, katero omogoči rastlini do izredno bujnega razvoja in vzbudi v cvetu mnogo intenzivnejšo nianso barve. — Cena zavojčku Din 3.—. — Razpošilja društvo
„Vrtnarska šola“ v Kranju.
Stalna zaloga: Herzmannsky, Korsika, Urbanic in drogerija „Adria“.

SENZACIONALNA NOVOST
je krasna mapa, v kateri naš priznani strokovnjak prof. Albert Sič nudi slov. javnosti pod vodilnim naslovom **„Slovanski narodni slog“** prekrasne motive naših domačih domov in pestro narodno notranjo opremo kmečkih hiš.
V prvi mapi:
„Kmečke hiše in njih oprava na Gorenjskem“
je zastopan škofjeloški in kranjski okraj. Take zbirke Slovenci doslej še nismo imeli in opozarjamo cenj. občinstvo, da si omisli to velezanimivo in zelo posrečeno delo.
Cena map na papirju Din 90.—, v luksuzni izdaji na tankem kartonu z ovitkom Din 140.—. Dobi in naroča se v založbi **Zvezne tiskarne in knjigarne v Ljubljani, Marijin trg št. 8.**

Lep, črn premog
s 4—5000 kalorij, franko Ormož tona 4 Din 300
prodaja Slovenska premogokopna družba z o. z. v Ljubljani, Wolfova ulica št. 1.

Hišne potrebščine
emajlirane tekoče posode znamke „Goliath“ in lažje vrste, češkoslov. proizvoda, pločevinasto in lito posodo, porcelanasto, kremenasto in stekleno robno se kupi najceneje in najbolje pri tvrdki
A. Vicel,
Maribor, Glavni trg št. 5

MALI OGLASI
Cena oglasom do 20 besed Din 5.—; vsaka nadaljna beseda 25 para z davčino vred.
Gmotno slabejšim slojem dovoljuje uprava poseben popust pri inseriranju v malih oglasih!

Prodaj
Psa
čistokrvnega Dobermana, 10 mesecev starega (veliki) prodaja za 600 Din upravnik dvora Žiže pri Konjicah.
Pisalne mize
in omara za knjige ter razno drugo pohištvo po nizki ceni naprodaj pri Ivan Napast, Vičmarje 76 pri Ljubljani.

Službe
Boljša gospodična.
Želi mesta pri kakem boljšem vdomcu ali priletnem gospodu kot gospodinja. Gre tudi k vdomcu z malimi otroki. Zna dobro kuhati, opravljati gospodinska dela in šivati. Ponudbe naj se pošiljajo upravi lista pod šifro »Skrbna gospodinja«.

Pisarniška moč,
dobra, absolutno nova, Slovenske trgovske šole, išče mesta v Ljubljani. Gre za par mesecev brezplačno. Ponudbe pod „Pisarniška moč“ na upravo lista.
Stanovanja
s posebnim vdomom in električno razsvetljavo v srednem mestu išče gospodična. Ponudbe pod šifro „Mesečna soba“ na upravo lista.

Dopisi
Dama
— tujka bi se rada seznajala z inteligentnim, mladim gospodom v svrhu natančnejšega spoznavanja ljubljanske okolice. Ponudbe na upravo lista pod šifro „Narava“.

Prodaj
Lepa vrtnarija
s celim inventarjem, na jako prometnem kraju v Mariboru se radi bolezni ugodno prodaja. Stanovanje takoj na razpolago. Poizve se pri g. Andreju Šošiču, Maribor Trdinova ul. št. 8.

Gospodična
s triletno trgovsko prakso, išče mesta, kjer bi dobila izpričevalo. Gre kot praktičantinja. Cenj. dopise na upravo lista pod šifro »Trgovsko naobražena«.

Stanovanje!
Mizarski pomočnik, oženjen brez otrok, soliden in priden v svoji obrti, išče stanovanje z eno sobo in kuhinjo v Ljubljani ali bližini mesta. Pripravljen bi bil v ta namen, da bi eventuelne popravke (mizarske stroke) vse sam popravil. Cenj. ponudbe prosim pod „Ivan“ izžanska cesta 23. Ljubljana.

Privatna uradnica
ločena, želi znanja z boljšim gospodom v svrhu dobrega prijateljstva. Cenj. dopise pod »Prijateljstvo« na upravo lista.

Spalno sobo
in kuhinjo, popolnoma novo elegantno, prodaj. Kje? pove uprava „Narodnega Dnevnika“.

Krojaškega vajenca
sprejme takoj z oskrbo po dogovoru. Rudolf Ribizelj, krojač, Brnica, p. Dol pri Hrastniku.

Gospodična
išče primerne službe, najraje pri starejšemu samskem gospodu. Gre tudi k vdomcu z 1—2 otrokoma. Nastop takoj. Cenj. ponudbe pod šifro »Varčna gospodinja« na upr. tega lista.

Razno
Restavracija - Velesojem.
Za dobro letošnjega velesoja od 15. do 25. avgusta se odda v najem restavracija na selu. Šču in tudi manjši vinotoci. Informacije daje med 11 in 12 ur dopoldne ravateljstvo velesojaškega urada.

Mali oglasi imajo uspeh.